

Taisyklės patvirtintos
UAB „MP Pension Funds Baltic“
2007 m. rugpjūčio 10 d. valdybos sprendimu

Taisyklės įsigalioja nuo
2007 m. rugsėjo 24 d.

Taisyklių Nr. PF-V03-P004-031(001)

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKOS DALIES KAUPIMO PENSIJŲ FONDO „MP EXTREMO II“ TAISYKLĖS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondo „MP EXTREMO II“ taisyklės yra neatskiriama pensijų kaupimo sutarties dalis.
- 1.2. Taisyklėse vartojamos sąvokos:
  - 1.2.1. „**Taisyklės**“ – šios Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondo „MP EXTREMO II“ taisyklės;
  - 1.2.2. „**Bendrovė**“ – pensijų fondo valdymo įmonė UAB „MP Pension Funds Baltic“ (juridinio asmens kodas 300668928, buveinės adresas: Rūdninkų g. 18/ Visų Šventųjų g. 2, 01135 Vilnius);
  - 1.2.3. „**Pensijų fondas**“ – Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas „MP EXTREMO II“;
  - 1.2.4. „**Dalyvis**“ – asmuo, privalomai draudžiamas valstybiniu socialiniu pensijų draudimu pagrindinei ir papildomai pensijos daliai gauti, pasirinkęs kaupti pensijų įmoką Bendrovės valdomame Pensijų fonde ir sudaręs su Bendrove pensijų kaupimo sutartį;
  - 1.2.5. „**Depozitoriumas**“ – AB bankas „Hansabankas“ (juridinio asmens kodas 112029651, buveinės adresas: Savanorių pr. 19, 03502 Vilnius);
  - 1.2.6. „**Priežiūros institucija**“ – Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija;
  - 1.2.7. „**Pensijų sąskaitą**“ – asmeninė pensijų sąskaita, atidaryta Bendrovės Dalyviui, įsigaliojus pensijų kaupimo sutarčiai, sudarytai tarp Bendrovės ir Dalyvio;
  - 1.2.8. „**VSDF valdyba**“ – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba;
  - 1.2.9. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos pensijų sistemos reformos įstatyme, Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme vartojamas sąvokas.
- 1.3. Neatskiriama Taisyklių dalis yra Investavimo strategija (Taisyklių priedas Nr. 1) ir Pensijų fondo grynųjų aktyvų ir apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo tvarka (Taisyklių priedas Nr. 2).

2. ĮSTOJIMAS Į PENSIJŲ FONDA

- 2.1. Pensijų fondo turtas priklauso Pensijų fondo Dalyviams bendrosios dalinės nuosavybės teise.
- 2.2. Teisę įstoti į Pensijų fondą turi kiekvienas asmuo, privalomai draudžiamas valstybiniu socialiniu pensijų draudimu pagrindinei ir papildomai pensijos daliai gauti, išskyrus asmenis, sulaukusius senatvės pensijos amžiaus.
- 2.3. Bendrovė (ar jos atstovas) su asmeniu, turinčiu teisę ir pageidaujančiu tapti Dalyviu, sudaro pensijų kaupimo sutartį ir įteikia jos bei Taisyklių egzempliorių Dalyviui.
- 2.4. Pensijų kaupimo sutarties įsigaliojimo data nurodoma pensijų kaupimo sutartyje.
- 2.5. Įsigaliojus pensijų kaupimo sutarčiai asmuo tampa Dalyviu ir jam Bendrovė atidaro Pensijų sąskaitą.

- 2.6. Vienu metu Dalyvis gali kaupti pensijų įmokas tik viename pensijų fonde.
- 2.7. Visi Pensijų fondo Dalyviai dalyvauja šiame fonde tapačiomis sąlygomis.

3. DALYVIŲ TEISĖS IR PAREIGOS

- 3.1. Dalyvis turi teisę:
  - 3.1.1. Dalyvis turi teisę vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą pensijų kaupimo sutartį raštu pranešęs Bendrovei per 30 kalendorinių dienų nuo sutarties sudarymo;
  - 3.1.2. nutraukti pensijų kaupimo sutartį su Bendrove ir sudaryti pensijų kaupimo sutartį su kita pensijų kaupimo bendrove, išskyrus pirmuosius trejus metus nuo pirmosios pensijų kaupimo sutarties sudarymo;
  - 3.1.3. pereiti į kitą Bendrovės pensijų fondą;
  - 3.1.4. gauti viešai skelbiamą su Bendrovės veikla susijusią informaciją;
  - 3.1.5. gauti iš Bendrovės informaciją apie jo Pensijų sąskaitos būklę, lėšų investavimo strategiją ir pagal ją gautą investicinę grąžą, Bendrovės finansinės veiklos audito išvadas bei kitą įstatymų nustatytą informaciją;
  - 3.1.6. sulaukus senatvės pensijos amžiaus, gauti pensijų išmoką;
  - 3.1.7. nukelti pensijų išmokos mokėjimo pradžią;
  - 3.1.8. testamentu palikti jam priklausančią pensijų turto dalį;
  - 3.1.9. apskųsti Bendrovės veiksmus teisės aktų nustatyta tvarka.
- 3.2. Dalyvis privalo per 30 dienų raštu pranešti Bendrovei apie vardo, pavardės, adreso, elektroninio pašto adreso (jeigu tokį būtų nurodęs Bendrovei) pasikeitimą.
- 3.3. Dalyvis turi ir kitas teisės aktuose ir Taisyklėse numatytas teises ir pareigas.

4. BENDROVĖS TEISĖS IR PAREIGOS

- 4.1. Bendrovė turi teisę:
  - 4.1.1. valdyti, naudoti ir disponuoti Pensijų fondo pensijų turto turto patikėjimo teisės pagrindais;
  - 4.1.2. savo naudai iš Pensijų fondo pensijų turto daryti Taisyklių 6 straipsnyje nustatytus atskaitymus.
- 4.2. Bendrovė privalo:
  - 4.2.1. sudaryti pensijų kaupimo sutartį su asmeniu, turinčiu teisę būti Dalyviu;
  - 4.2.2. veikti Dalyvių interesais;
  - 4.2.3. Pensijų fondo pensijų turto apskaityti atskirai nuo kito Bendrovės turto ir kitų Bendrovės valdomų pensijų fondų pensijų turto;
  - 4.2.4. neskolinti, neikeisti Pensijų fondo pensijų turto, juo negarantuoti ir nelaiduoti kitų asmenų įsipareigojimų;
  - 4.2.5. sudaryti su Pensijų fondo pensijų turto tik teisės aktuose ir Taisyklėse numatytus sandorius;
  - 4.2.6. užtikrinti informacijos apie Pensijų sąskaitą slaptumą;
  - 4.2.7. nenutraukti pensijų kaupimo sutarties be Dalyvio sutikimo, išskyrus Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme numatytus atvejus;
  - 4.2.8. tinkamai pranešti Dalyviui prieš 3 mėnesius iki jo senatvės pensijos amžiaus sukakties apie galimybę gauti pensijų išmoką arba nukelti išmokos mokėjimo pradžią;
  - 4.2.9. sudarant pensijų kaupimo sutartį, pensijų kaupime norintį dalyvauti asmenį pasirašytinai supažindinti su visų Bendrovės valdomų valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondų investavimo rizikos palyginimu;
  - 4.2.10. sudarant pensijų kaupimo sutartį, pensijų kaupime norintį dalyvauti asmenį, kuriam iki senatvės pensijos amžiaus yra likę mažiau kaip 7 metai, informuoti apie galimybę kaupti pensiją konservatyvaus investavimo pensijų fonde. Sutartis dėl pensijų kaupimo kitame – ne konservatyvaus investavimo – pensijų fonde gali būti sudaroma tik tuo atveju, jei asmuo raštu patvirtina, kad yra supažindintas su visų Bendrovės valdomų valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondų investavimo rizikos palyginimu ir atsisako sudaryti pensijų kaupimo sutartį dėl pensijų kaupimo konservatyvaus investavimo pensijų fonde;
  - 4.2.11. Dalyvį, kuriam iki senatvės pensijos amžiaus yra likę mažiau kaip 7 metai, informuoti apie galimybę kaupti pensiją konservatyvaus investavimo pensijų fonde ir kartu pateikti išsamią

informaciją apie galimą riziką, kuri gali kilti dalyvaujant kitos rūšies – ne konservatyvaus investavimo – pensijų fonde, taip pat Pensijų fondo ir konservatyvaus investavimo pensijų fondo investavimo rizikos palyginimą bei informaciją, kur galima gauti konservatyvaus investavimo pensijų fondo taisykles arba su jomis susipažinti.

4.3. Bendrovė turi ir kitas teisės aktuose bei Taisyklėse numatytas teises ir pareigas.

5. PENSIJŲ SĄSKAITA IR DALYVIAMS PRIKLAUSANČIŲ PINIGINIŲ LĖŠŲ KONVERTAVIMAS Į APSKAITOS VIENETUS

- 5.1. Kiekviena Pensijų sąskaita turi individualų sąskaitos numerį, kurį suteikia Bendrovė.
- 5.2. Į Pensijų fondą pensijų įmoką perveda VSDF valdyba teisės aktų nustatyta tvarka.
- 5.3. Į Pensijų fondo sąskaitą pervestos Dalyviui priklausančio piniginės lėšos (pensijų įmokos, iš kito Bendrovės pensijų fondo ar kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo pervestos dalyvio lėšos) konvertuojamos į apskaitos vienetus. Dalyvio dalis Pensijų fondo pensijų turte nustatoma pagal Dalyvio Pensijų sąskaitoje įrašytų apskaitos vienetų skaičių.
- 5.4. Už pervestas lėšas Dalyviui apskaičiuojamų apskaitos vienetų skaičius nustatomas pagal formulę:

$$AVS = \frac{PPL - A}{AVV}$$

- AVS - apskaitos vienetų skaičius;
PPL - į Dalyvio sąskaitą pervestos piniginės lėšos;
A - Taisyklių 6.2 dalyje nustatyti atskaitymai;
AVV - Apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama Taisyklių priede Nr. 2 nustatyta tvarka.

- 5.5. Apskaitos vienetų skaičius apvalinamas pagal matematinės taisyklės iki 4 skaičių po kablelio.
- 5.6. Pensijų fondo sąskaitą tvarko Depozitoriumas elektroniniu būdu, užtikrindamas sąskaitoje esančios informacijos apsaugą ir konfidencialumą, vadovaudamasis teisės aktuose nustatytais principais.
- 5.7. Pervestos į Pensijų fondo sąskaitą Dalyviui priklausančios lėšos į apskaitos vienetus konvertuojamos pinigų į sąskaitą užskaitymo dienos apskaitos vieneto verte.
- 5.8. Bendrovė uždaro Pensijų sąskaitą pasibaigus Dalyvio dalyvavimui Pensijų fonde ir išmokėjus sukauptas lėšas šių Taisyklių nustatyta tvarka.

6. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO BENDROVĖS NAUDAI IR JŲ MOKĖJIMO TVARKA

- 6.1. Atlyginimas Bendrovei už Pensijų fondo valdymą susideda iš įmokos mokesčio ir turto valdymo mokesčio.
- 6.2. Iš kiekvienos VSDF valdybos Bendrovei pervedamos pensijų įmokos Bendrovė išskaičiuoja įmokos mokesť, kurio dydis yra ne daugiau kaip 3 procentai nuo pervedamos pensijų įmokos.
- 6.3. Iš Pensijų fondo pensijų turto Bendrovė išskaičiuoja turto valdymo mokesť, kurio dydis yra ne daugiau kaip 1 procentas nuo vidutinės metinės Dalyvio Pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vertės. Turto valdymo mokesť priskaičiuojamas už kiekvieną darbo dieną ir kartą per mėnesį atskaitomas nuo Pensijų fondo pensijų turto. Turto valdymo mokesť už vieną dieną skaičiuojamas nustatytą turto valdymo mokesť padalinant iš faktinio kalendorinių metų darbo dienų skaičiaus keturių skaičių po kablelio tikslumu. Jeigu šie atskaitymai per vienerius kalendorinius metus viršija 1 procentą nuo Dalyvio Pensijų sąskaitoje apskaitytų lėšų vidutinės metinės vertės, Bendrovė iki kitų kalendorinių metų 15 dienos perveda perviršį į Pensijų fondo sąskaitą.

- 6.4. Konkrečius mokesčių dydžius nustato Bendrovės valdyba. Taisyklių 6 straipsnyje yra nustatyti maksimalūs mokesčių dydžiai ir Bendrovė (Bendrovės valdybos sprendimu) turi teisę vienašališkai mažinti ir didinti atitinkamus mokesčius nurodytose ribose. Nurodytose ribose nustatyti konkretūs mokesčių dydžiai ir jų įsigaliojimo data yra pateikiama Bendrovės interneto puslapyje www.mppf.lt.
- 6.5. Jeigu Dalyvis pereina į Bendrovės pensijų fondą iš kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo, nuo iš kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo pervedamų Dalyvio piniginių lėšų atskaitymai, nurodyti Taisyklių 6.2 dalyje, neskaičiuojami.
- 6.6. Atskaitymai ir išlaidos, išskaičiuojamos Dalyviui perėjus į kitą pensijų fondą:
  - 6.6.1. Dalyvio perėjimas į kitą Bendrovės valdomą pensijų fondą atliekamas nemokamai, nepriklausomai nuo perėjimo dažnumo;
  - 6.6.2. Dalyvio perėjimo į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą pirmą kartą per kalendorinius metus atveju ar Dalyvio perėjimo į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą ne pirmą kartą per kalendorinius metus atveju, Bendrovė nuo Dalyvio vardu į kitą pensijų fondą pervedamų piniginių lėšų sumos atskaito iki 0,2 procento sumą, kurią sudaro su Dalyvio perėjimu į kitą pensijų fondą susijusios išlaidos.
- 6.7. Bendrovė iš pensijų turto nedengia jokių kitų išlaidų bei neišskaičiuoja jokių kitų atskaitymų, išskyrus atvejus, numatytus Taisyklių 6.1 – 6.6 dalyse. Visos kitos išlaidos ir galimi mokesčiai susiję su Pensijų fondo turto valdymu, t.y. depozitoriumo mokesčiai, mokesčiai prekybos vertybiniais popieriais tarpininkams, mokesčiai auditoriams, biuro administravimo išlaidos, reklamos išlaidos, yra apmokami Bendrovės lėšomis.
- 6.8. Išskaičiuoti atskaitymai tampa Bendrovės nuosavybe.

7. ATASKAITŲ PENSIJŲ FONDO DALYVIAMS IR KITOS INFORMACIJOS PATEIKIMO TVARKA, DALYVIO PRANEŠIMAI BENDROVEI

- 7.1. Bendrovė ne vėliau kaip per 5 mėnesius po atskaitinių finansinių metų pabaigos informuoja Dalyvį apie jo Pensijų sąskaitoje apskaičiuotą pensijų turto dydį (į Pensijų sąskaitą įrašytų apskaitos vienetų skaičių, jų vertę), investicinę grąžą, išskaitytų atskaitymų dydį.
- 7.2. Bendrovė, Dalyviui pateikus raštišką prašymą, teikia jam periodines ataskaitas, skirtas Dalyviui ir visuomenei, informuojančias apie pagrindinius atskaitinio laikotarpio įvykius.
- 7.3. Bendrovė Dalyvio pageidavimu privalo suteikti teisingą ir išsamią informaciją apie Dalyvio Pensijų sąskaitoje sukaupto turto dydį bei įmokų mokėjimą, Bendrovės finansinės veiklos audito išvadas, dabartinį investicijų portfelį bei su investicijomis susijusias rizikas ir kaštus. Šią informaciją Bendrovė turi teisę teikti Dalyviui ir savo iniciatyva.
- 7.4. Dalyvis turi teisę bet kada kreiptis į Bendrovę dėl Taisyklių bei 7.1 – 7.3 dalyse numatytų ataskaitų kopijų išdavimo. Kopijos išduodamos Dalyviui apmokėjus kopijų pagaminimo sąnaudas.
- 7.5. Prieš 3 mėnesius iki Dalyvio senatvės pensijos amžiaus sukakties, Bendrovė suteikia jam išsamią informaciją apie pensijų išmokų pasirinkimo galimybes.
- 7.6. Išskyrus tą informaciją, kurią Dalyvis pensijų kaupimo sutartyje pasirinko gauti elektroniniu paštu arba trumpąja žinute (SMS) ir tą informaciją, kurią pagal teisės aktų imperatyvius reikalavimus Bendrovė turi pateikti Dalyviui raštu, o elektroninės pateikimo formos negalima prilyginti raštiškai pateikimo formai, visi Bendrovės pranešimai Dalyviui, ataskaitos bei kita Bendrovės pateikiama informacija Dalyviui yra teikiama Dalyviui internetu, t.y. Dalyviui tokia informacija yra pateikiama, jam prisijungus internetu prie savo pensijų sąskaitos ir tai yra prilyginama tinkamai raštiškai Dalyvio informavimo formai.
- 7.7. Taisyklių 7.4 dalyje nurodytų dokumentų kopijos įteikiamos Dalyviui Bendrovės buveinės vietos adresu.
- 7.8. Informacijos, Bendrovės išsiųstos paštu, įteikimo Dalyviui data laikoma data, kuri yra nustatoma praėjus protingam terminui po atitinkamo pranešimo išsiuntimo dienos arba kurią atitinkamų institucijų pažymėta apie registruoto laiško įteikimą ar Dalyvio pasirašyta apie atitinkamo pranešimo įteikimą.
- 7.9. Bet kokie Dalyvio pranešimai Bendrovei privalo būti teikiami raštu (paštu Bendrovės adresu arba Dalyviui įteikiant juos asmeniškai tinkamai įgaliotam Bendrovės atstovui) Taisyklėse

nustatytais terminais. Pranešimo įteikimo Bendrovei data laikoma data, kurią Bendrovė faktiškai pranešimą gavo Bendrovės buveinės adresu.

8. DALYVAVIMO PENSIJŲ FONDE BAIGTIES ATVEJAI

- 8.1. Dalyvavimas Pensijų fonde baigiasi šiais atvejais:
  - 8.1.1. Dalyviui perėjus į kitą Bendrovės pensijų fondą;
  - 8.1.2. Dalyviui perėjus į kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondą;
  - 8.1.3. išmokėjus pensijų išmoką;
  - 8.1.4. Dalyviui mirus;
  - 8.1.5. panaikinus pensijų fondą;
  - 8.1.6. kitais įstatymų numatytais atvejais.
- 8.2. Dalyvis turi teisę nutraukti pensijų kaupimo sutartį tik Taisyklių 8.1.1 ir 8.1.2 punktuose nustatytais atvejais, taip pat Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 6 straipsnio 11 dalyje numatytu atveju (t.y. kai Dalyvis turi teisę vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą pensijų kaupimo sutartį raštu pranešęs Bendrovei per 30 dienų nuo sutarties sudarymo).

9. PERĖJIMAS Į KITĄ BENDROVĖS FONDA

- 9.1. Dalyvis turi teisę bet kada pereiti į kitą Bendrovės pensijų fondą. Tokiu atveju sudaroma nauja pensijų kaupimo sutartis kito Bendrovės pensijų fondo nustatyta tvarka ir šalių susitarimu nutraukiama senoji pensijų kaupimo sutartis.
- 9.2. Dalyviui priklausanti Pensijų fondo pensijų turto dalis, išreikšta apskaitos vienetais, konvertuojama į pinigus ir pervedama į kito Bendrovės pensijų fondo sąskaitą Taisyklių 12 straipsnio nustatyta tvarka.
- 9.3. Dalyviui pereinant į kitą Bendrovės valdomą pensijų fondą neišskaičiuojami Taisyklių 6.6 dalyje nurodyti atskaitymai.

10. PERĖJIMAS Į KITOS PENSIJŲ KAUPIMO BENDROVĖS PENSIJŲ FONDA

- 10.1. Dalyvis tik praėjus trejiems metams nuo pirmosios pensijų kaupimo sutarties sudarymo turi teisę pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondą. Ši nuostata netaikoma Bendrovės reorganizavimo, pertvarkymo ir likvidavimo atveju.
- 10.2. Pasibaigus Taisyklių 10.1 dalyje nustatytam terminui, Dalyvis turi teisę bet kada pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondą.
- 10.3. Dalyvis, norintis pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondą, privalo sudaryti naują pensijų kaupimo sutartį su kita pensijų kaupimo bendrove bei pateikti Bendrovei naujos sutarties kopiją bei raštišką prašymą nutraukti senąją pensijų kaupimo sutartį.
- 10.4. Bendrovė per 14 dienų nuo Dalyvio prašymo gavimo privalo informuoti VSDF valdybą.
- 10.5. Dalyviui pereinant į kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondą, su Bendrove sudaryta pensijų kaupimo sutartis laikoma nutraukta nuo naujos pensijų kaupimo sutarties ir pranešimo apie su Bendrove sudarytos pensijų kaupimo sutarties nutraukimą įregistravimo pensijų kaupimo sutarčių registre.
- 10.6. Dalyviui priklausanti Pensijų fondo pensijų turto dalis, išreikšta apskaitos vienetais, konvertuojama į pinigus ir pervedama į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomo pensijų fondo piniginių lėšų sąskaitą Taisyklių 12 straipsnio nustatyta tvarka.
- 10.7. Dalyviui pereinant į kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondą, iš Dalyvio piniginių lėšų, pervedamų į kitą pensijų fondą, daromi Taisyklių 6.6.2 punkte nustatyti atskaitymai Bendrovės naudai.
- 10.8. Dalyvis turi teisę bent vieną kartą per kalendorinius metus pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondą, padengdamas tik Bendrovės išlaidas, nurodytas Taisyklių 6.6.2 punkte.

11. PENSIJŲ IŠMOKŲ MOKĖJIMŲ TVARKA IR SĄLYGOS

- 11.1. Sulaukęs senatvės pensijos amžiaus, Dalyvis, ketindamas gauti pensijų išmoką, privalo dėl to kreiptis į Bendrovę ir pateikti dokumentus, patvirtinančius jo teisę į pensijų išmoką. Bendrovė, jei pateikti dokumentai patvirtina Dalyvio teisę į pensijų išmoką, su Dalyviu sudaro pensijų išmokos sutartį, kurioje nurodoma pensijų išmokos mokėjimo būdas ir terminai.
- 11.2. Dalyvis, įgijęs teisę į pensijų išmoką, gali, raštu informuodamas Bendrovę, nukelti išmokos mokėjimo pradžią, išsaugodamas Dalyvio teises. Jei Dalyvis nesikreipia į Bendrovę dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo, laikoma, kad Dalyvis pasinaudojo teise nukelti išmokos mokėjimo pradžią.
- 11.3. Pensijų išmoka gali būti mokama Dalyviui, sulaukusiam senatvės pensijos amžiaus, šiais būdais:
  - 11.3.1. Bendrovė nuperka Dalyviui pensijų anuitetą draudimo įmonėje, vykdančioje pensijų anuitetų draudimo veiklą;
  - 11.3.2. Bendrovė išmoka vienkartinę pensijų išmoką ar moka periodines pensijų išmokas.
- 11.4. Dalyvis privalo įsigyti pensijų anuitetą, jei bazinio pensijų anuiteto, apskaičiuoto Dalyviui, dydis yra ne mažesnis nei pusė valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio. Bendrovė privalo nupirkti pensijų anuitetą už visą Dalyvio vardu Pensijų fonde sukauptą pensijų turtą išskyrus Taisyklių 11.5 – 11.6 dalyse nurodytas išimtis.
- 11.5. Dalyvis, kuriam apskaičiuotas bazinio pensijų anuiteto dydis yra mažesnis nei pusė valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio, turi teisę, bet neprivalo įsigyti pensijų anuiteto. Tokiu atveju Dalyvis turi teisę gauti iš Bendrovės periodinę ar vienkartinę pensijų išmoką.
- 11.6. Dalyvis, kuriam apskaičiuotas bazinio pensijų anuiteto dydis viršija trigubą valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį, turi teisę sukaupta pensijų turto dalį, viršijančią vienkartinę įmoką trigubos valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio baziniam pensijų anuitetui įsigyti, gauti iš Bendrovės periodinės ar vienkartinės pensijų išmokos būdu.
- 11.7. Dalyvis, kuriam pensijų anuiteto įsigijimas yra privalomas, pasirenka gyvybės draudimo įmonę, pensijų anuiteto mokėtoją, ir sudaro su ja pensijų anuiteto sutartį. Bendrovė, gavusi gyvybės draudimo įmonės pranešimą apie pensijų anuiteto sutarties sudarymą, perveda Dalyviui priklausančias lėšas (ar jų dalį) į gyvybės draudimo įmonės nurodytą sąskaitą.
- 11.8. Sudarius pensijų išmokos sutartį, Dalyviui priklausantis pensijų turtas iki išmokėjimo lieka jo Pensijų sąskaitoje. Pensijų išmoka išmokama ar pervedama gyvybės draudimo įmonei pensijų išmokos sutartyje nustatyta tvarka ir nurodytą dieną, bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pensijų išmokos sutarties sudarymo.

12. APSKAITOS VIENETŲ KONVERTAVIMAS Į PINIGUS IR PINIGŲ PERVEDIMAS

- 12.1. Bendrovė konvertuoja Dalyvio apskaitos vienetų į pinigus šiais atvejais:
  - 12.1.1. Dalyviui perėjus į kitą Bendrovės pensijų fondą. Tokiu atveju apskaitos vienetai konvertuojami ne vėliau kaip kitą darbo dieną ir pinigai pervedami į naują Dalyvio pensijų sąskaitą per 7 (septynias) darbo dienas po naujos pensijų kaupimo sutarties įsigaliojimo;
  - 12.1.2. Dalyviui perėjus į kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondą. Tokiu atveju apskaitos vienetai konvertuojami ne vėliau kaip kitą darbo dieną ir pinigai pervedami į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomo pensijų fondo piniginių lėšų sąskaitą per 3 (tris) darbo dienas po VSDF valdybos pranešimo apie naujos pensijų kaupimo sutarties įsigaliojimą gavimo;
  - 12.1.3. Atsiradus Dalyvio teisei į pensijų išmoką. Tokiu atveju apskaitos vienetai konvertuojami ne vėliau kaip kitą darbo dieną po dokumentų, patvirtinančių Dalyvio teisę į pensijų išmoką, gavimo ir pinigai pervedami išmokų sutartyje nustatyta tvarka ir terminais;
  - 12.1.4. Dalyviui mirus, po įpėdinių, turinčių teisę pavedėti šį Dalyvio turtą, kreipimosi į Bendrovę ir jų asmens tapatybės dokumentų ir paveldėjimo teisės liudijimų pateikimo Bendrovei, Bendrovė išsiunčia pranešimą VSDF valdybai dėl pensijų sutarties nutraukimo. Tokiu atveju apskaitos vienetai konvertuojami ne vėliau kaip kitą darbo dieną ir pinigai pervedami į Dalyvio įpėdinių nurodytas sąskaitas ne vėliau kaip per 7 (septynias) darbo dienas po pranešimo iš VSDF valdybos gavimo apie sutarties nutraukimą ir į Pensijų fondo sąskaitą gavus pervedimą pensijų įmokos už kalendorinį ketvirtį, kurį Dalyvis mirė.

- 12.2. Gavus atitinkamą dokumentą ar įvykus atitinkamam juridiniam įvykiui, apskaitos vienetai į pinigines lėšas konvertuojami dieną, kuri yra ne vėlesnė negu kita darbo diena po atitinkamų dokumentų gavimo ar atitinkamo juridinio įvykio dienos, tos dienos Apskaitos vieneto verte. Pervedamų piniginių lėšų sumą apskaičiuojama pagal formulę:

$$\text{PPLS} = (\text{AVS} * \text{AVV}) - \text{PA}$$

- PPLS - pervedamų piniginių lėšų suma;
AVS - apskaitos vienetų skaičius;
AVV - apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama Taisyklių priede Nr. 2 nustatyta tvarka;
PA - Taisyklių 6.6 ir 6.7 dalyse nustatyti atskaitymai.

13. DEPOZITORIUMAS

- 13.1. Pensijų fondo turtas saugomas Depozitoriume.
13.2. Depozitoriumas privalo:
13.2.1. vykdyti valdymo įmonės nurodymus, jei jie neprieštaruja teisės aktų ir pensijų fondo taisyklių reikalavimams;
13.2.2. užtikrinti, kad įplaukos už perleistą pensijų turtą per nustatytą laiką atitektų pensijų fondui;
13.2.3. užtikrinti, kad pensijų fondo įplaukos būtų naudojamos pagal teisės aktų ir pensijų fondo taisyklių reikalavimus;
13.2.4. užtikrinti, kad lėšų konvertavimas į apskaitos vienetus ir apskaitos vienetų konvertavimas į lėšas vyktų pagal teisės aktų ir pensijų fondo taisyklių reikalavimus;
13.2.5. užtikrinti, kad apskaitos vienetų vertė būtų skaičiuojama pagal teisės aktų ir pensijų fondo taisyklių reikalavimus.
13.3. Depozitoriumas turi teisę iš Bendrovės gauti visą informaciją, reikalingą jo funkcijoms vykdyti, gauti atlyginimą už savo paslaugas bei kitas Depozitoriumo ir Bendrovės sudarytose sutartyse numatytas teises.
13.4. Esant poreikiui (jeigu taip bus mažinami Bendrovės kaštai, bus efektyviau administruojamas pensijų turtas ar dėl kitų svarbių aplinkybių) Bendrovė turi teisę priimti sprendimą dėl Depozitoriumo pakeitimo, tačiau toks sprendimas galimas tik tuo atveju, jeigu tam pritaria Priežiūros institucija.
13.5. Keisdama Depozitoriumą, Bendrovė nutraukia sutartį su Depozitoriumu ir sudaro naują sutartį su dėl depozitoriumo paslaugų teikimo. Pakeitus Depozitoriumą, padaromi atitinkami Taisyklių 1.2.5 punkto pakeitimai, apie kuriuos Dalyvis informuojamas Taisyklių nustatyta tvarka.

14. BENDROVĖS FUNKCIJŲ PERDAVIMAS

- 14.1. Bendrovė įstatymų nustatyta tvarka turi teisę dalinai arba visiškai pavesti vykdyti kitai įmonei šias savo funkcijas:
14.1.1. Pensijų kaupimo sutarčių sudarymo, atstovaujant Bendrovę;
14.1.2. Pensijų sąskaitų tvarkymo;
14.1.3. Pensijų sąskaitų atidarymo Dalyviams;
14.1.4. Pensijų įmokų konvertavimo į apskaitos vienetus ir atvirkščiai;
14.1.5. Kitas Pensijų fondo valdymo funkcijas, kurias pagal teisės aktus Bendrovė turi teisę perleisti kitoms įmonėms.

15. TAISYKLIŲ IR PENSIJŲ KAUPIMO SUTARTIES PAKEITIMO TVARKA

- 15.1. Taisyklės gali būti keičiamos Bendrovės valdybos sprendimu. Taisyklių pakeitimus tvirtina Priežiūros institucija.

- 15.2. Bendrovė neturi teisės vienašališkai be Dalyvio sutikimo didinti viršutinių 6 straipsnyje nustatytų atskaitymų ribų.
- 15.3. Taisyklės Bendrovė gali keisti vienašališkai be Dalyvio sutikimo tokiais atvejais:
  - 15.3.1. keičiamas depozitoriumas;
  - 15.3.2. keičiamos Taisyklių nuostatos, susijusios su Bendrovės funkcijų perdavimu;
  - 15.3.3. keičiami Pensijų fondo valdymo principai;
  - 15.3.4. pasikeičia įstatymai ar kiti teisės aktai ir dėl to reikia pakeisti Taisykles;
  - 15.3.5. pasikeičia situacija rinkoje ir dėl to reikia pakeisti Pensijų fondo valdymo organizavimą ir kitais atvejais, kai reikia apsaugoti Dalyvių arba Bendrovės interesus, jeigu tai iš esmės nepakeičia pensijų kaupimo sutarties sąlygų ir iš esmės nepablogina pensijų kaupimo sutarties šalių teisių;
  - 15.3.6. peržiūrima Investavimo strategija (Taisyklių priedas Nr 1) ir/ar keičiamas Investavimo strategijoje (Taisyklių priedas Nr 1) nurodytas Pensijų fondo lyginamasis indeksas;
  - 15.3.7. kitais aukščiau šioje dalyje nepaminėtais atvejais, jeigu Taisyklių pakeitimas nepablogina Dalyvių padėties palyginant su ta, kuri buvo prieš Taisyklių pakeitimą.
- 15.4. Keičiant šias Taisykles, turi būti saugomi Dalyvių interesai.
- 15.5. Taisyklių pakeitimai įsigalioja po 30 dienų nuo jų patvirtinimo Priežiūros institucijoje. Įsigalioję Taisyklių pakeitimai yra privalomi Dalyviams.
- 15.6. Bendrovė privalo raštu (Taisyklių 7.6 dalyje numatytu būdu) informuoti Dalyvį apie Taisyklių pakeitimus ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki pakeitimų įsigaliojimo.
- 15.7. Teisės aktų ir Taisyklių nustatyta tvarka pakeitus Taisykles laikoma, kad be atskiro šalių susitarimo pakeistos ir atitinkamos pensijų kaupimo sutarties nuostatos.

16. PENSIJŲ FONDO PANAIKINIMO SĄLYGOS IR TVARKA

- 16.1. Pensijų fondas gali būti panaikinamas Bendrovės valdybos arba teismo sprendimu.
- 16.2. Pensijų fondą Bendrovės valdybos sprendimu galima panaikinti esant bent vienai iš šių sąlygų:
  - 16.2.1. Bendrovė yra įvykdžiusi visus įsipareigojimus dalyviams;
  - 16.2.2. visi Dalyviai pereina į kitą pensijų fondą;
  - 16.2.3. Bendrovė likviduojama arba reorganizuojama.
- 16.3. Tik perdavusi teises ir pareigas, kylančias iš pensijų kaupimo sutarčių, Bendrovė gali pradėti savanorišką likvidavimo procedūrą.
- 16.4. Teismui pripažinus Bendrovę bankrutavusia ir priėmus nutartį likviduoti Bendrovę dėl bankroto, jeigu pensijų turto valdymas ir įsipareigojimai pagal pensijų kaupimo sutartis nebuvo perduoti kitai pensijų kaupimo bendrovei iki nutarties likviduoti Bendrovę priėmimo, Pensijų fondas teismo nutartimi skelbiamas panaikintu.
- 16.5. Apie sprendimą panaikinti Pensijų fondą Bendrovė ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo dienos privalo informuoti Dalyvius, VSDF valdybą ir Priežiūros instituciją.
- 16.6. Jei Pensijų fondas panaikinamas dėl Bendrovės bankroto ar likvidavimo, tai Dalyviai per 3 mėnesius nuo sprendimo dėl bankroto bylos iškelimo ar likvidavimo priėmimo pereina į kitą jų pasirinktą pensijų fondą nemokamai. Jeigu per šioje dalyje nurodytą terminą Dalyviai nesudarė pensijų kaupimo sutarčių su kita pensijų kaupimo bendrove, teisės aktų nustatyta tvarka tokie Dalyviai bei jiems priklausančios lėšos bus perkeliamos į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą.

Priedas Nr. 1 **Investavimo strategija**

1. Pensijų fondo investavimo strategija remiasi prielaida, pagrįsta daugelio Dalyvių ilgalaikiu investavimo horizontu, todėl iki 100 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų lėšų gali būti investuojama akcijų rinkose, prisiimant su tuo susijusią riziką, ir siekiant aukštesnio pelningumo ilgu laikotarpiu. Didesnį tikėtiną akcijų rinkų pelningumo svyravimą siekiama atsverti vidutiniškai stabilesnį pelningumą generuojančiomis investicijomis, kaip kad vyriausybės vertybiniais popieriais, kredito įstaigų ir kitų bendrovių skolos vertybiniais popieriais, indėliais ir pan., į kuriuos investuojama likusi Pensijų fondo grynųjų aktyvų dalis. Investuojant specializacija geografinėje zonoje ar pramonės šakoje nebus taikoma.

2. Pensijų fondo investicijas gali sudaryti:

2.1. vertybiniai popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenei prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose Lietuvos Respublikoje ar Europos Sąjungos valstybėje;

2.2. vertybiniai popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenei prieinamose reguliuojamose rinkose, nurodytose šioje Investavimo strategijoje, veikiančiose pagal nustatytas taisykles, esančias šalyse, kurios priklauso Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai (prisijungus naujoms narėms ar išstojus esančioms, taip pat pasikeitus vertybinių popierių rinkų pavadinimams, atitinkamai gali keistis ir Pensijų fondo turto investavimo regionai ir biržos)¹.

2.3. išleidžiami nauji vertybiniai popieriai, jeigu emisijos sąlygose numatytas įsipareigojimas įtraukti šiuos vertybinius popierius į vertybinių popierių biržos oficialųjį prekybos sąrašą ar reguliuojamos rinkos prekybos sąrašą ir jeigu įtraukiama į sąrašą ne vėliau kaip per vienerius metus nuo išleidimo (jei tokia birža ar rinka yra nurodyta šios Investavimo strategijos 2.1 ar 2.2 papunkčiuose);

2.4. investiciniai vienetai ir akcijos kolektyvinio investavimo subjektų, atitinkančių LR teisės aktų nustatytus reikalavimus;

2.5. indėliai ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui, kuriuos galima atsiimti pareikalavus ir kurie yra kredito įstaigose, kurių registruota buveinė yra Europos Sąjungos valstybėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne mažesnė kaip Europos Sąjungoje;

2.6. išvestinės finansinės priemonės, skirtos Pensijų fondo rizikai valdyti;

2.7. kitos finansinės priemonės, numatytos teisės aktuose.

---

¹ Albertos VP birža (Kanada), Australijos vertybinių popierių birža (Australija), Arizonos VP birža (JAV), Čikagos vertybinių popierių birža (JAV), Filadelfijos vertybinių popierių birža (JAV), Vienos vertybinių popierių birža (Austrija), EASDAQ (Belgija), Barcelonos vertybinių popierių birža (Ispanija), Madrido vertybinių popierių birža (Ispanija), Amsterdamo vertybinių popierių birža (Nyderlandai), Airijos vertybinių popierių birža (Airija), Dublino vertybinių popierių birža (Airija), Italijos vertybinių popierių birža, Atėnų vertybinių popierių birža (Graikija), Liuksemburgo vertybinių popierių birža, Oslo vertybinių popierių birža (Norvegija), Lisabonos vertybinių popierių birža (Portugalija), Paryžiaus vertybinių popierių birža (EURONEXT) (Prancūzija), Stokholmo vertybinių popierių birža (Švedija), Frankfurto vertybinių popierių birža (Vokietija), Vokietijos vertybinių popierių birža (Vokietija), Helsinkio vertybinių popierių birža (Suomija), Kopenhagos vertybinių popierių birža (Danija), Londono vertybinių popierių birža (Didžioji Britanija), Australijos vertybinių popierių birža, Toronto vertybinių popierių birža (Kanada), Prahos vertybinių popierių birža (Čekija), Budapešto vertybinių popierių birža (Vengrija), Tokijo vertybinių popierių birža (Japonija), Osakos vertybinių popierių birža (Japonija), Korėjos vertybinių popierių birža, Meksikos vertybinių popierių birža, Naujosios Zelandijos vertybinių popierių birža, Varšuvos vertybinių popierių birža (Lenkija), Bratislavos vertybinių popierių birža (Slovakija), Šveicarijos vertybinių popierių birža, Ciuuricho vertybinių popierių birža, Ženevos vertybinių popierių birža, Bazelio vertybinių popierių birža (Šveicarija), Stambulo vertybinių popierių birža (Turkija), Niujorko vertybinių popierių birža (JAV), Amerikos akcijų birža, Čikagos pasirinkimo sandorių birža (Chicago Board of Options Exchange), NASDAQ (JAV), Monrealio vertybinių popierių birža, Kanada, Vankuverio vertybinių popierių birža (Kanada), Ramiojo vandenyno regionų vertybinių popierių birža (JAV), Reikjaviko vertybinių popierių birža, Islandija.

3. Papildomai laikomasi visų taikytinuose teisės aktuose nustatytų diversifikavimo ir kitokių investavimo apribojimų. Sukurto naujo Pensijų fondo investicijų portfelis 6 mėnesius nuo pirmosios įmokos į Pensijų fondą gavimo dienos gali neatitikti šiame punkte numatytų apribojimų.

4. Pensijų fondas investuos lėšas ne tik litais, bet ir kitomis valiutomis.

5. Investuojant Pensijų fondo turtą yra susiduriama su įvairiomis rizikomis ir siekiant sumažinti jų poveikį Pensijų fondo veiklai jos bus atitinkamai kontroliuojamos.

6. Pensijų turto atžvilgiu rizika yra apibrėžiama kaip investicinio proceso eigoje atsirandanti Pensijų turto vertės sumažėjimo tikimybė. Pensijų turto vertės sumažėjimo riziką, susijusią su finansinių priemonių kainų pokyčiu, o taip pat investavimo objektų valiutos kursų pokyčiu, prisiima Dalyviai.

7. Su Pensijų fondo investicijomis yra susijusi ši rizika:

7.1. **kredito rizika** – rizika patirti nuostolius dėl skolos vertybinių popierių emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinių įsipareigojimų. Siekiant sumažinti kredito riziką, dalis Pensijų fondo lėšų bus investuojamos į žemos rizikos skolos vertybinius popierius;

7.2. **palūkanų normos rizika** – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių palūkanų pokyčių, kurie gali turėti įtakos skolos vertybinių popierių kainoms. Siekiant sumažinti palūkanų normų riziką, formuojant Pensijų turtą sudarančių skolos vertybinių popierių portfelį, gali būti atsižvelgiama į Dalyvių vidutinę sutarties trukmę;

7.3. **valiutos kurso rizika** – rizika patirti nuostolius dėl nepalankaus užsienio valiutos kurso pokyčio nacionalinės valiutos atžvilgiu, kuris sąlygoja neigiamą turto, laikomo ta užsienio valiuta, pokytį. Siekiant sumažinti valiutų kurso pokyčių riziką dalis lėšų bus investuojama nacionaline valiuta bei bazine valiuta, kurios kursas nesvyruoja nacionalinės valiutos atžvilgiu;

7.4. **akcijų kainos rizika** – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių akcijų kainų svyravimų. Akcijų kainos rizika mažinama užtikrinant Taisyklėse ir įstatymuose numatytų diversifikavimo ir kitų apribojimų vykdymą;

7.5. **rinkos likvidumo rizika** – rizika patirti nuostolius dėl mažo rinkos likvidumo, kuris neleidžia parduoti finansines priemones norimu laiku ir už norimą kainą, arba apskritai atima galimybę parduoti turimą turtą (investiciją). Siekiant sumažinti rinkos likvidumo riziką bus investuojama tikrai į tuos vertybinius popierius, kurie kotiruojami pripažintose pasaulio rinkose arba kurių kainą reguliariai skelbia visuotinės informavimo priemonės;

7.6. **sandorio šalies rizika** – rizika patirti nuostolius dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus, kurie buvo prisiimti sudarant sandorį. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką, Bendrovė sudarys sandorius daugiausia su žemos rizikos (investicinio reitingo) kredito įstaigomis ar finansų įstaigomis, o jų nesant, su patikimais partneriais, besispecializuojančiais atitinkamoje srityje;

7.7. **atsiskaitymų rizika** – rizika patirti nuostolius, kai atsiskaitymo už sandorį metu sandorio šalis dėl tam tikrų priežasčių negali pervesti atitinkamų lėšų ar vertybinių popierių, nors ta sandorio šalis sandoriu įgytus įsipareigojimus jau yra patenkinusi. Siekiant sumažinti atsiskaitymų riziką, prekybinėje veikloje daugiausia bus naudojamos mokėjimų agento paslaugomis, arba prekybinė veikla bus vykdoma organizuotose rinkose, kuriose atsiskaitymams taikomi visuotiniai pripažinti principai;

8. Pensijų fondo investicijos nėra garantuojamos Indėlių draudimo fondo ar kitos valstybinės garantijų ar draudimo agentūros. Nors bendrovė taikomomis rizikos valdymo priemonėmis sieks išvengti

didelio Pensijų fondo grynujų aktyvų ir Apskaitos vieneto vertės sumažėjimo, Dalyviams nesuteikiamos jokios garantijos, kad šis tikslas bus įgyvendintas, todėl dalyviams išlieka laikino Pensijų sąskaitose kaupiamo Pensijų turto dalinio sumažėjimo rizika.

9. Akcijų kainos, palūkanų normų, valiutos kurso, kredito rizikos gali būti valdomos naudojant išvestines finansines priemones: apsikaitimo, ateities, pasirinkimo ir išankstinius sandorius. Akcijų kainos rizika taip pat gali būti valdoma sudarant akcijų indeksų ateities sandorius, jeigu pastebima pakankama atitinkamo akcijų indekso koreliacija su Pensijų fondo investicijų dalimi.

10. Pensijų turta Bendrovė valdo, vadovaudamasi teisės aktų ir Taisyklių nustatytais reikalavimais.

11. Fondo finansinių rezultatų įvertinimui bus naudojamas fondo investavimo strategiją atitinkantis palyginamasis indeksas. Pensijų fondo lyginamieji indeksai yra Bendrovės pasirenkami ir keičiami teisės aktų nustatyta tvarka.

Pensijų fondo grynujų aktyvų ir apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo tvarka

1. Pensijų fondo grynieji aktyvai yra Pensijų fondo vertės ir ilgalaikių bei trumpalaikių finansinių įsipareigojimų, susijusių su visomis valdymo ir administravimo išlaidomis, (išskyrus įsipareigojimus Pensijų fondo Dalyviams) skirtumas.
2. Pensijų fondo grynujų aktyvų vertė apskaičiuojama ir Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną. Kartą per mėnesį apskaičiuojama vidutinė praėjusio mėnesio apskaitos vieneto vertė. Lėšos, klaidingai pervestos į Pensijų fondo sąskaitą, į grynuosius Pensijų fondo aktyvus neįskaičiuojamos.
3. Pensijų fondo grynieji aktyvai įvertinami jų tikrąja verte, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų, LR Vertybinių popierių komisijos patvirtintos Grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodikos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka (įskaitant ir Bendrovės valdybos patvirtintas atitinkamas metodikas bei taisykles). Vertinant grynuosius aktyvus vadovaujamosi tokiais principais:
  - 3.1. Dalyvis turi teisę vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą pensijų kaupimo sutartį raštu pranešęs Bendrovei per 30 kalendorinių dienų nuo sutarties sudarymo;
  - 3.2. Priemonių, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose, tikroji vertė nustatoma pagal viešai paskelbtą tos priemonės uždarymo kainą, išskyrus atvejus, nustatytus Lietuvos Respublikos teisės aktuose, kai priemonė yra kotiruojama keliose reguliuojamose rinkose ar per paskutiniąją prekybos sesiją priemonė nebuvo kotiruojama, arba priemonė nebuvo kotiruojama daugiau kaip 30 dienų iki vertinimo dienos, arba priemonė buvo kotiruojama rečiau nei nustatyta skaičiavimo procedūrose. Tokiais atvejais priemonių tikroji vertė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų, LR Vertybinių popierių komisijos patvirtintos Grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodikos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka (įskaitant ir Bendrovės valdybos patvirtintas atitinkamas metodikas bei taisykles).
  - 3.3. Priemonių, kuriomis neprekiuojama reguliuojamose rinkose, tikroji vertė nustatoma tokiu būdu:
    - 3.3.1. Nuosavybės vertybiniai popieriai vertinami vadovaujantis LR Vertybinių popierių komisijos patvirtintos Grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodikos V skyriaus 35.1.1 ir 35.1.2 papunkčiuose nurodytais metodais.
    - 3.3.2. Skolos vertybiniai popieriai ir pinigų rinkos priemonės vertinami pagal Reuters DataScope ir Bloomberg informaciniuose šaltiniuose skelbiamą uždarymo kainą. Skolos vertybiniai popieriai ir pinigų rinkos priemonės, kurių minėtuose šaltiniuose nėra, vertinami pagal LR Vertybinių popierių komisijos patvirtintos Grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodikos V skyriaus 35.2.1 ir 35.2.2 papunkčiuose numatytus metodus.
    - 3.3.3. Jei vertinant 3.3.1 ir 3.3.2 punktuose nurodytais būdais, gauta vertė neatspindi tikrosios priemonės vertės (tikėtinos pardavimo kainos), tai vertinama pagal vertinimo modelį nurodytą Bendrovės valdybos patvirtintose atitinkamose metodikose bei taisyklėse.
    - 3.3.4. Kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos) vertinami pagal paskutinę viešai paskelbtą išpirkimo kainą.
    - 3.3.5. Terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę.
    - 3.3.6. Grynieji pinigai ir lėšos kredito įstaigose vertinami pagal nominalią vertę.
4. Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė yra nustatoma pagal tokią formulę:

$$AVV = GAV / AVS$$

GAV - fondo grynujų aktyvų vertė išreiškiama Lietuvos Respublikos valiuta;
AVV - Apskaitos vieneto vertė;
AVS - Apskaitos vieneto skaičius.

5. Pradinė Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė yra 1 litas.
6. Apskaitos vieneto (jo dalies) vertė išreiškiama Lietuvos Respublikos valiuta. Jeigu Lietuvos Respublika įsiveda kitą oficialią valiutą, fondo apskaitos vienetai konvertuojami į naują valiutą be papildomų atskaitymų pagal oficialų (Lietuvos banko) keitimo kursą.
7. Einamosios darbo dienos apskaičiuota apskaitos vieneto vertė ne vėliau kaip iki kitos darbo dienos 12 val. paskelbiama tinklalapyje www.mppf.lt.